

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 frt. Egyes szám ára 8 kr.

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

ISSEKUTZ JÁNOS.

Kiadó: Papp György, Gyulafehérvárt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Püsp. Lyc. nyomda
Gyulafehérvárt.

Hirdetések díjszabály szerint.

Gyulafehérvár 1896 május 14-én.

Elhangzottak az örömmüep emelkedett szavai, elhangzott Gyulafehérvár sz. kir. város polgárságának dicső és magasztos ünnepén a hálaadó istentisztelet, melyen mindnyájunk kebelében visszhangot talált azon forró áhitat, melylyel a Mindenhatónak egyfelől a multat köszöntük meg, másfelől a magyar nemzetnek az újabb évezred küszöbén egy jobb jövőt kívántunk. —

Visszapillantottunk a multa, hisz ez keserveiben, fájdalmaiban is kedves nekünk, megemlékeztünk a régiekről, mert ezek dicsősége vagy vesztése egyaránt büszkeségünket emeli, kedves az ő emlékü, mert maradandók, édes hazánk felvirágzását előmozdíták, és fennálását biztosíták. —

Hogy mennyire maradandó és mily erős nemzet az, melynek kezébe a Gondviselés a kelet és nyugat határvonalának őrzését tette le, — bizonyítja a hun, avar törzsek szívóssága, hisz ma is bérceink között él a hunok azon csekély itt maradt része, kiket ezelőtt ezer évvel a magyar nemzet már Etelközben testvéreinek ismert el. —

Egy ezredet meghaladó, közel másfél évezred alatt tartja fenn magát kis bércezes hazánk egy kis részén, s az idők viszontagsága sem volt képes ezek létét megsemmisíteni, nem engedte meg a Gondviselés, hogy ezek neve csak a történelem egyes elmosott soraiban forduljon elé, — de megérték azt, hogy az őket édes testvéreinek nevező magyar nemzet letelepedésük, honalapításuk ezerévé élje túl. —

S mi szép egy nemzet életében a történelmi mult. —

Mi megható az, ha az utókor méltán emlékszik meg nagyjairól. —

Mi felsőges az, ha az utódoknak oly elődei vannak, kik őket a hazaszeretetre, szabadságra, testvériségre, egyenlőségre tettekkel tanították. —

Egy ezért kellett a magyarnak elérni s ez az, hogy állandó hazát biztosítson a maga részére. — Szabad hazát, melyben a hazafiak egyformán vetélkedve teljesítsék kötelességüket, s kötelességérzetükből folyó minden tettük a haza javát mozgítsa elő. —

És ime az évezred bármely napjainak tetteit bíráljuk, abban az önzetlen hazafiui szereteten kívül egyebet nem találunk, s talán ez is egyik oka annak, hogy Magyarország a küllelenség és bellvilongások daczára a mostani évvel ezer éves fennállását megünnepelhette, és egy újabb ezredbe nyílt homlokkal léphet be az európai nemzetek között.

A történelem bármely lapját olvassuk, bizonyítva találjuk azt, hogy nemzetiünk szabadságszeretete, királyához ragaszkodása, igazságérzete által, oly szívós, kitartó, bátor államot alapított, hogy képes volt a Nyugateurópát fenyegető vadesordákat határánál feltartóztatni, megóvni azt azon veszélytől, mellyel őt a török, tatár nem egy ízben fenyegette; nemzeti önérzete, büszkesége, szabadságszeretete azt sem engedte meg, hogy nyelvét idegennel feleserelve idegen nemzetté olvadion, jól lehet harczedzett fiait békés úton kísérelték meg eltántorítani.

Tévednek azok, kik a magyar nemzetet Európa népei előtt lealázólag szeretik feltüntetni, kik a magyart a többi nemzetiségek ellenségül tekintik, s csak az sajnos, hogy rossz akaratu, minden komolyságot nélkülöző elferdített állításukkal Európa népét félre vezetni törekednek, s akad oly hívó, ki hazug állításukat elhiszi s világra kürtölt öngyalázta elveiket terjeszti.

E magyar hazát a szabadság szeretete tartotta fenn, szabad volt ennek minden tagja, és hogy szabadság teljesebb legyen, megalkotta már kezdetben azon törvényeket, melyek alapján a nem régi idők tanujeleként minden egyes polgár egyenlővé vált.

Gyulafehérvár szab kir. város is régi hagyományához hiven ünnepelte meg a milleniumot.

Előző este folyó hó 9-én 8 órakor adott jelre a város kivilágítása vette kezdetét.

Pazar fénnel voltak kivilágítva a város épületei, melyek között különösen a tanácsház, Hungaria és Europa szálloda, a takarékpénztár, az őralkalmas nénék zárdája, a népbank épületei és helyiségei keltettek figyelmet.

8 órakor a tanácsház előtti teret a polgárság foglalta el, és a tűzoltó zenekar első sorban a Hymnust játszta el, mely után Zlamál Ágoston tartotta a mult lapunkban közölt beszédet.

Nem mulaszthatjuk el megemlíteni a katonaság dicséretes magatartását, — este a pavillon és tiszt lakások kivilágítva voltak.

A katonai zenekar pedig 9 órakor a vá-

TÁRCZA.

A tökéletes fogadó.

(Grand Hotel Royal.)

Igenis fogadó és sem nem szálló, (ami a herbergnek magyar neve.) sem nem szálloda, amely istentelen alkotásért a csinálója megérdemelné, hogy Simonyi Zsigmondék oda guzsolják egy jó kemény szótólhoz és nyelvgyökökkel ép magyarrá korbácsolják.

És igenis: tökéletes fogadó.

Legyéréngzőbb harczaimat mindig a budapesti vendéglő ellen folytattam. Akár mint szűkebb restaurant, akár mint tágabb hotel, ugyancsak bolygatta a véretem s bolygatja még maiglan.

Mert ki bírta még azt a levét, amelyben minálunk a párolt marhapecsenyét, vagy a gőzben sültet be-tálalják, a kenyérével kimártogatni? Pedig a lé adja meg az ételnek igazi lelkét, mint ad a képnek életet a lazur. A „sauce“ jelében hódít a francia konyha, az a mártás, mely itthon megbomlott zsirjával, vaj-savas kozmájával a fenekéig rendit meg minden becsületes gyomrot.

S ki tett még látogatást budapesti fogadóban, hogy, amíg a folyosón végigment, a konyhán egymásba szűrődő szagok ne üldözték volna? Hiszen egyenkint jóleső ingerrel vannak azok ránk; de összeverődve: pokolian büszölnek. Milyen andalító a cis-mol kék hangzata s milyen lelkesítő a d dur piros akkordja! Hanem tessék egyszerre titni meg a kettőt zongorán! Kőből van sodorva annak az idegzete, amely erre az attentátumra göresösen össze nem rándul. Hát még, amidőn e büzők hegyébe a mosókonyhából fölporodó moslécáram kerekedik, hogy körülötte, megüledése

után, mint valami veszett orgonapont körül kavargjon e büzők émelyítő táncza.

De, ha panaszaimból meg nem értettek: értsenek meg dicséretemből. Vannak eszményi kriminalisták, akik, hogy megjavítsák a világot, nem a bűnös megfenyítését, de a jónak megjutalmazását követelik s ettől reménylik az emberiség megváltását.

Nem szidok bát, hanem zengek.

*

Mint kísértem örvendő szívvel az Andrássy-utá nemesült hajdani Sugár-utat az első csákány sújtástól eladdig, midőn az utolsó fakockát ékelték bele az ő városerdei végébe: azonképen jelen voltam a Körút nagy félívének is a megszületésén. És valahányszor végigsétáltam e két pompás utcaszerezen, eltűnődtem a budapesti vállalkozás élehetetlenségén, hogy nem tudott ide fogadót építeni, még pedig olyat, amely nyugati értelembe viselhesse méltóan ezt a nevet. S im, a Körúton a legrövidebb idő alatt kettő is keletkezett. Az én kedvemre való azonban csak egy.

Szeretem a lombos fát — s vallj' ki ne szeretné? — s minden levele, midőn lesodorja az őszi szél, drága halottam nékem. S midőn a jó minapában látnom kellett, hogy egy régi kertnek sátoros fáiba vágják bele az irtó fejszét, itt ennek a sivár, lombtalan városnak legsűrűbb részében: minden egy-egy ütését annak a kegyetlen vasnak megérezte az én szívem is. Házért áldozni fel élő fát! Kárpitnak hazug virágaival tele-ragasztott apró kotreczekért, amelyekben oly keserves és oly drága a lakás: kivégezni terebélyes hársfákat! Ez a civilizáció barbársága. S mikor még azt is megkölözt értenem, hogy a helyükbe hotel építenek, amelyben orgiát ül az a hitvány ketrec-architectura: elfogott a keserűség. Dobogva mentem el arra minden héten, s mentül inkább emelkedett, annál mélyebbre

átkoztam bele abba a roppant gödörbe, amelyből ki-hajtott gyorsan, mint a dudva. Ily hirtelen keletkezést csak a meséből ismerünk, amidőn tündérek vagy ördögök építenek palotát

Mert egyszerre csak ott meredt fel előttem a nagy elejtő Hotel Royal.

Hogy megismertem bévül is, örvendő győződtem meg felőle, hogy jó szellemeknek a műve s nem sajnáltam, hogy végette megölték a szép hársakat.

*

Mint a modern nagy opera benyitója: a nagy fogadó ouvertüreje is kicsi és mint amaz, hova tovább érve, szintén megnövekedik, míg a finaléban — itt az épület hátulsó részében — éri el legmagasabb kifejezését.

Ami legott meghódítja a szemlélt: ez épület minden részében derűs, szellős. (A szellős itt nem azt jelenti, hogy léghuzamos.) A kisebbik benyitóból, ahol a fogadó hivatalai vannak elhelyezve, a nagyobbikba léptünk. Első lépcsője minden diszes volta mellett szerény. Nem is fogja azt koptatni a közönség. Minek? — mikor a ház négy liftjének ketteje, a vestibulumnak jobb s bal részén, szakadatlan szolgálatára lesz éjjel s nappal. Nem bus kalitok ezek, hanem illatos piros mahagonifába foglalt, üvegajtós páholyok, ahonnan ki s ahová be lehet látni. Igazi kényeztetés a magasba.

A harmadik csarnokban, megnyílik előttnk az opusnak egyik legfényesebb darabja: a földött udvar, a Cour Royale, voltaképen déli és hön növények díszébe vont nagy terem. Pallója leborítva neszfogó szőnyeggel; mindenik sarkában hívogató pamlag, marasztaló szöllye, kényeztető hinta-szék; dusan fölszerelt íróasztalok kézi könyvtárral (sematizmus, cím és lakjegyzék, almanák, lexikon stb. — köll-e még?) Esti

roson körmenetet tartott, folyton magyar darabokat játszva.

10-én reggel a városi tanácsházhoz az összes városi polgárok gyülekeztek a végből, hogy a róm. kath. székesegyházban tartandó hálaadó istentiszteletre mehessenek.

1/2 9 órakor nyitotta meg a menetet négyes sorokra sorakozva a főgymnasium ifjusága, igazgatójuk és tanáraik vezetése alatt; ezután az EMKE női tagjai sorakoztak, kik után közvetlen a város lobogója alatt a polgármester vezetése mellett a városi hatóság és képviselői tagjai, továbbá a kir. adó és posta hivatal hivatalnokai következtek, bezárva a menetet az iparos testület, mely a nemzeti lobogó mellett a régi czéhek lobogója alatt vonult ki.

Hosszu és impozans volt a menet. — s éreztük mindnyájan az ünnep magasztosságát.

Fábián Sándor ő méltósága teljes segédlet mellett tartott hálaadó istentisztelete és Imets F. Jákó ő nagysága hazafias ünnepi beszéde után a templomon kívül felállított diszszázad tisztelgése mellett tért vissza a polgárság a tanácsház elébe, azért, hogy megoszolva részben az ev. ref. egyház, gör. kath., ev. luth. és izraelita egyházakban tartandó hálaadó ünnepen megjelenjék.

Pont déli 12 órakor ért véget az ünnepély ezen része, s egy órakor vette kezdetét a diszebed.

Elmondjuk-e azon lelkesedést, melyet a polgármester kir. tanácsos Novák Ferencnek ő felsége a király és királyvára történt felköszöntője és Dr. Mohay Sándornak a házára emelt toasztja keltett a mintegy kétszázan jelen volt polgárok között, elmondjuk-e azon ritkán előforduló lelkesedést, mely az ünneplőket a Szózat eléneklésére indította, vagy dicsérjük meg vendégeinket, kik lelkesedésünkben velünk voltak, önként átérzve azt, hogy egy nemzet régi multtal dicsekvő városának polgárai ünnepelnek vagy talán elhallgassuk azt, miként a Szózat éneklése alatt ők is felállással adóztak a nemzetnek.

Ezredéves ünnepély Balázsfalván.

— Saját levelezőnkől. —

A legnagyobb nemzeti ünnepély alkalmával Balázsfalva magyar közönsége sem ült tétlenül. Elszige-

világítása gazdag. A padmaly kockáinak rózsáiból százával gyúl ki az elektrom enyhe lángja, míg az üveg-
tűz felett ivlámpásnak fehér fénye tündökölt alá. Ol-
dalt virágos terrász, azon túl a kávéház az ő angol
klubbi komfortjával, innen rajta az ebédlők, amelyeket
szintén virágos terrász választ el egymástól. Az egyik-
ből ki van zárva a zene s a szivar — itt a nyugaton
vagyunk; szemközt a másikban már vigan szólhat he-
gedűs pipaszó, harsoghat a muzsika, gomolyoghat a
dohányfüst.

A tisztaságnak apró és nagyobb kápolnái (ezek a
fürdők) valóságos eszményiek s bőven nyílnak min-
denfelől, bár szemérmesen rejtőznek. A mi azt jelenti,
hogy nem csak a tisztaságra, de a tisztességre egyaránt
voltak tekintettel. A tisztaság kultuszát szolgálja a
házak hamupipőkéje is, a szelelő-udvar (magyarul:
lichthof). Négyen vannak s végig fehér kályha-kocská-
val kirakva, hogy könnyen legyenek moshatók. Nincs
épülete a fővárosnak, a legújabb kórház sem véve
ki, amely nagyobb mértékben adózna a higiénának,
mint ez a fogadó.

Kezdve a Körútra szolgáló nagyobb lakosztályokon
(a nevük „fejedelmi szobák“) föl a padlás-szobáig:
valamennyi egy közös vonással vallja az atyafiságot.
Ez a jó ágy. A feusségek és méltóságok diszesebb
nyoszolyában hálának ugyan, de pihentető tulajdon-
sága pihényivel sem puhább, egy hullámkával sem
ringatóbb, mint az odalenn az alsó emeleteken. E részt
az 50 forint az 1 fnt 50 krajczárral teljesen egyértékű.

És itt minden szoba utczai. Az építő művész,
egy elmés ötletével, utczaképekké tette az udvarit. Az
épület fővonalát két síkatorral szakította meg. S így
bármelyik ablakból vidám kiállítás nyílik a mozgalmas,
nyüzsgő életre. Én, ha ilyen lifteket bocsáthatnék a
közönség alá, a mentől magasabb lakást annál drágáb-
ban mérném. A világosság itt gazdagabb, a levegő

telten bár, de azért megmutatta, hogy mit vihet ki a
lelkesedés. Máj. hó 9-én a helybeli Emke-iskolai gondnok-
ság szép ünnepélyt rendezett az emkeiskolás növén-
dékek közreműködésével. Reggeli 8 órakor az ev. ref.
templomban, helybeli lelkész igazán megható és ha-
zafias érzéstől áthatott imát mondott, mely után az is-
kolás gyerekek a „Szózatot“ szép összhangban énekelték
el. Az isteni tiszteleten a főszolgabírói hivatal személyzete
és a magyar közönség meglehetősen számmal volt jelen. Az
ünnepély többi része előre megallapított programm szerint
az Emke-iskolában folyt le. Mély és tüzzel telt, haza-
fias értelmű s emellett, a kisdédekhez is szóló, me-
nyitító és bezáró beszédet mondott az Emke iskola al-
gondnoka Simonffy Alajos főszolgabíró. A növendékek
gyönyörűen zengedeztek el a hazafias énekeket. Az
egész ünnepély megérdemelné, hogy részletesen foglal-
kozzak vele, de — előre tudom — hely szűke miatt csak
kivonatossan tehetem. Algondnok szép beszédje és Bics-
key Constantia tanítónőnek a történelem kiváló alakja
iról tartott gyönyörű és szépen összeállított felolvasása
után a siker óriási része Emke-tanító Dobay Sándort
illeti meg, ki nemes és fáradhatlan buzgalommal hetek
óta fáradozott, hat, csak hogy a siker biztosítva lebesse.
Zenetanári szakértelme szép sikerben nyilvánult. Az
énekdarabokat harmonikus összhangban vezette, mit a
közönség tetszése kifejezéseül meg is jutalmazott. A nö-
vendékek közül különösen kivált szép előadásával Stroh-
mayer Giza „A megkoszorúzott Magyarország térké-
pénél“ című előadásával, elbeszélve Magyarország fek-
vését, folyóit, hegyeit és érzékben gazdagságát; az
ily gyermek a szülőknél csak örömeire lehet. Ezt
mondhatom Szemák J-ről és Welwart M. ról is.

Nagyban emelte az ünnepélyt a nagyszámu köz-
önség megjelenésével; az izraeliták itt is megmutat-
ták, hogy hazafiasan éreznek és lelkesedni tudnak.
Egy szóval elmondhatjuk, hogy az ünnepély szép és
megható volt.

Május 10-én szintén ünnepélyünk volt, ezt már
nevezzük hivatalosnak: E napon, — mint az általános
ezredéves ünnepélyek napján — minden tekintetben
szépen sikertült bankett és hangversenyünk volt, vége-
zetül pedig kiváló viradit ropogós táncz. A hang-
versenyről röviden csak azt jegyzem meg, hogy oly
praeis volt, minő nagy városokban is megálta volna
a sarat. A szereplő hölgyek diszesen, izléssel készit-
tett, gyönyörű magyar ruhában léptek a pódiumra, mit
általános éljen és taps fogadott. Mindnyájan szépen
működtek, szép hangjával kivált Táth Ilonka kisass-
zony, ki Simonffy főszolgabíróval együttesen szép össz-
hangzatban énekelt egy románcdarabot. S e helyen
örömmel jegyzem meg, hogy minden hazafias ügy si-
kerének előmozdításában buzgólkodó főszolgabírónk
megmutta, mikép szép és tartalmas, hazafias beszédek
után, még énekelni is szabatosan, lelkesítőleg tud.

A „Férjhezmenjek?“ című monolog előadásával
sűrű taps és többszöri kihívásban részesült Dániel Ró-

za kisasszony, kinek minden műzdulata kifogástalan
volt; ügyesen csapott át a férfi szerepből a nőbe, me-
viszont; esinos naiv leányka volt, meg aztán pattogós
menyeeske, ki kurtán s füresán szemére veti férjének
kicsapongásait. Előadása megjárta volna akármely mű-
izlési közönség elé. Dicső ünnepünk volt s mondhatom
gyönyörű hangversenyünk is.

Gyulafehérvár millenáris ünnepe.

Gyulafehérvár, 1896 május 12.

„Szent bazaszeretet, mibe mártsam tollam, hogy
dicső képedet híven lerajzoljam!“ . . .

A hazaszeretnek oly frappans megnyilatkozása
még nem láttam városunkban, mint a milyen a f. és
és hó 9 — 10 napjain lezajlott örömtűnnep alkalmával
leragyogott minden arcról, öregek és ifjakról, gazdagok
és szegényekéről egyaránt.

Lázás sürgés-forgás, boltajtók sűrű nyitogatása
zászlórudak balmaza a kereskedések előtt, lobogó szö-
vetekkel tovasiető asszonyok kedves szorgoskodása
milleniumi érmekkel büszkélkedő gyermekcsereg szokot-
lan lármája előzték meg az általános érdeklődéssel várt
nagy nemzeti ünnepet.

Már napokkal az előtt általános figyelmet keltett
egy szép kiállítás, nagy alakú, nemzeti szín körzethen-
ékeskedő felhívás, melyben a város polgármestere az
ünnepség módozatait adta tudtul a közönségnek.

Ez volt az első jel, a mire a közönség várt, hogy
a nevezetes akcióba foghasson.

Szombaton reggelre már lobogó diszt öltött az
egész város. Öt, hat sőt tíz méteres zászlókat lengetett
az illatos májusi fuvalat, helyen-helyen pedig az erkély-
és a ház homlokzatát ékítették fel guirlandokkal és
nemzeti színű szövetekkel. Alig maradt egy pár ház
diszítetlenül s azok is szerettek volna e napra gazdál-
kodni, hogy ne kellessék annyi megvető tekintet
előtt szégyenkezniük.

Az ezredévi ünnepségek a főgymnasium által
szombaton délelőtt 10 órakor a Hungaria disztermében
rendezett emlékünnepel vették kezdetüket, hol a gon-
dosan öszeválogatott, s a gymnasium méltóságához illő
tiz pontból álló műsor az előkelő és nagyszámu közön-
séget a legkellemesebb hangulatban tartotta. Itt szavalt
el Fegér Gerő főgymn. tanár a lapunk mult számában
közölt „Magyarok imája“ cz. gyönyörű költeményét, mit
a hallgatóság kitörő éljenzéssel és tapssal jutalmazott
meg. — Avéd Jákó főgymn. igazgató tartalmas meg-
nyitó és Eröss József főgymn. tanár alkalmi beszédét
szintén éljenzéssel és tapssal köszönte meg a közönség.

Este 8 órakor megkondultak a templomok összes
harangjai s e harangzugás közt levett kalappal imá-
kozta el a városháza előtt összegyülekezett ünneplő
sokaság az „Isten áld meg a magyart“, mire eldördül-
tek az ágyuk, kísérve a tűzoltó zene himnus dalával.
A nap jelentőségét itt Zlamál Ágost főgymn.

— tánczolva csak úgy mámorító a csárdás, ha ott
mellettünk a talpunk alá huzzák. Barbár mulatság, de
fölér harminczhárom üdvösséggel.

S itt valahára sikerülni fog, otthont szerezni az
elmés, választékos álarezos bálnak is.

A terem elragadóan szép s arisztokratikus tago-
zatával a bécsi várpalota kisebbik redoute-termére
emlékeztet, nem is külsőképen, de inkább azzal az
intim hasonlatosságával, mely a distinkciónak kőmives-
jele. Mint a nagy méretet enyhíti a szép forma: ezen
a termen sem látszik meg, hogy 60 centiméterrel
hosszabb a mi Vigadónk nagyterménél.

S fog szolgálni hangversenyre is. Az akusztika
kifürkészhetetlen titok s lutri játszik mindenki, aki ezt
a csalóka tündért meg akarja fogni. A párizsi Troka-
dero építője a világosság sugártöréséhez képest vetette
ki a hanghalámét is, és keservesen csalódott — min-
den zenedarabot kétszer ballottunk benne. Hanem e
terem építőmesterének sikertült megfogni a hamis frus-
kát: a megejtett nagy kísérlet után kitént, hogy egyen-
letesen hangzik benne az enyhe magándal s a zajos
brío. Az építész tudniillik padmaly és fűdél közt jókora
lézagot engedett — a Röntgen elméletét ráalkalmazta
a hangra.

Mind a hányunk állandó panasza, hogy közter-
meinkből nem nyílnak apróbbak. Vagy léghuzamos
folyosón, vagy konyha-büzkön át érjük csak el a
teázó, kártyázó, társalgó szobákat. Itten mily nagyuri
bősége a térnek, s milyen jóleső kényelem! A nagy-
teremből a kisebbikbe andalogva jutunk el s közepének
rengeteg üveg-lemezén keresztül a lánya minden mo-
zanatát kísérheti figyelemmel az édes mama, míg
feloldalt megfordulva, ott láthatja tarokba borulva
atyuskát, Előkelőség s kedélyesség jóleső harmoniában.

S mind a hányunknak még keserűbb a panasza
a mi ruhataink ellen. Csak mi apák, férjek és sógo-

tisztább s a kép, melyet keretébe foglal, az ablak,
elragadó. Soha semmi pontjáról Budapestnek az ő
nagyvárosi volta nem oly szembeszökkenő, mint a
Hotel Royalnak játszva elérhető magasaiból. A
látóképe egészen új, a perspektívája meglepő s minde-
nek fölött festői. Észak felől a kiállítás tündéri városa
mosolyog fel hozzám a tavasznak új zöldjében viruló
városerdőből: délnek a Gellért alatt és körül ágasko-
dik egymás fölé a sok fűdél és torony; nyugatról
az ország palotája s a kettőnek védelmében a királyi
várak nemes arányai kelnek kelnek ki aranyos dicső-
ségében a leáldozó napnak, s épp úgy érik az ifju nap
első sugarai is. Ne is muljék le földeléről soha ez a
látható istenáldása.

A pinezerek hadáról, a szolgálók zászlóaljáról:
erről a kétszázsfőnyi személyzetről lakás tekintetében
is a legemberségesebb módon van gondoskodva. Örö-
möm telt a szellős nagy termekben ott a fűdél alatt.
Ezekben a katonai rend, fegyelem és tisztaság egy kü-
lön tőnők felelősségére van bízva.

A nagy terem kettős kupolájától jobbra és balra,
Szemiramisz kertjei hívogatják a vendéget. Szobájából
kilépve büntetlenül andaloghat a pálmafa árnyékában
és szedhet halántékaira babért, ha éhes rá. Ezek a
kertek három emeleten virágzanak egymás fölött.

*

S most fel a széles, kettős lépcsőn, az escalier
d'honneur sekély fokain az ünnepi terembe. Már most
látom ellebegni roppant tükrei előtt, ringató keringőben,
röptő polkában Magyarhonnak legszebb asszonyait és
lányaikat. Csak azt nem hiszem, hogy a tüzelő csárdás
zenéjét onnan felülről, az előkelő orkesztrumról enged-
jük magunkra leáradni. Már ebben valljuk a hagyó-
mányt. Odaszállítjuk le majd a terembe a mi czigánya-
inkat s az egymás hátán s az ő lábukon rakjuk sza-
kadtig. Hallgatva csak úgy édes a nóta, ha a fülünkbe

tanár méltatta. Beszédét áhitattal hallgatták s ott, hol a magyar nemzet tulajdonairól szólott, és ott, hol a királyt, a királynét és a királyi családot hozta méltó említésbe, a közönség valóságos extasisba tört ki. A nagyszabású beszédet lapunk mult számában szóról-szóra közöltük.

A beszéd hatása alatt fellelkesült közönség vígan oszlott szét ezután a fényes kivilágítás megtekintésére. Volt nálunk még máskor is világitás, de a mostanít egy sem közelítette meg. Különösen az Európa szálloda, a Hungária kávéház, takarékpénztár és a Népbank világitottak pazar fénnel és sok leleményességgel.

Az esti ünnepséget a katonai zene takarodója fejezte be körüljárva a város főterét tisztán magyar darabokkal.

Vasárnap volt a tulajdonképpeni ünnep az egész városban. Dél előtt 9 órakor a várbeli székesegyházban nagy misével kezdődött, melyen jelen voltak az összes hivatali és más testületek, élükön a diszmagyarba öltözött polgármesterrel. Ünnepi szent beszédet *Imetsz. Jakó* főesperes és városi plebános mondott, hitekölesi szempontból magyarázván az ezerévet. Beszéde rendkívüli hatással volt a hallgatóságra.

11 órakor az ev. ref. és az izr. templomokba segreglett össze valláskülönbőség nélkül a hívek sokasága. Mindkét helyen hazafias szellemű és az alkalomhoz méltó szent elmélkedések voltak hallhatók.

Déli 12 órakor az ünnepélyes csendet egyszerre hangos lármá váltotta fel. A közönség négy daliás leány vezetett zeneszó mellett egy egészséges fiatal bikát, felbokrétázva és csörgőkoszorúval, a lövölde térére, hol egy kemény mészáros legény egy ügyes csapással földre terítette. Ezzel megkezdődött a népi ünnepély. Csap-földre terítette. Ezzel megkezdődött a népi ünnepély. Csap-földre terítette. Ezzel megkezdődött a népi ünnepély.

A népi ünnepélyt megelőzőleg diszebed volt a Hungáriának ez alkalomra csinosan dekorált nagy termében. Kétszáznál többre ment a bankettezők száma, kik között a fényes katonai uniformis ép oly domináló számban volt, mint a tekintélyt parancsoló főpapi talár. Pontban egy órakor helyezkedett el a fényes társaság a szépen diszitett asztalok mellett s hozzáfogott az ebédhez, melynek rendjét nemzeti színben nyomtatott étlap szabályozta a következőleg:

Leves.
Fogas.
Fánk.
Bélpesenyé.
Rántott csirke.
Meleg tészta.
Fagylalt.
Gardinet.
Kávé.
Asztali bor és viz.
Pecsenye bor.

A harmadik fogásnál felemelkedett *Novák Ferencz*

rok és „hódoló tisztelők” tudjuk azokat esztákát, melyeket egy női bundaért vivánk minden hangverseny után. Itt világos áttekinthetőségben sorakoznak a fogások. A belépő jegyek számának megfelel a ruhátári szám. Semmi izgalom, semmi dulakodás. Bunda, kabát, köpenyeg gyűrtelen kerül vissza a gazdájához.

Egy pillantás még az amerikai barba, kettőt a futár-szobába s aztán fölkeresem a konyhát.

*

Ah, a konyha! milyen konyha! Rimekben szeretnék szólni erről a remek alkotásról. Nem a tobzódás bálványának — a Jóíznek van itt oltár emelve. Az izlelé. édes testvére a többi érzéknek s egyenlő jogot követel magának mellettük. Hiszen a kiművelt ideg, főleg amely egyes szálaival egy másikba fonódik bele, nem izlelé-é a rózsá s a szamóca illatát? Epp úgy, mint ahogy édesnek vallunk egy-egy szagot.

A gépszerszerkezéssel előrehaladt konyhai vegytan magas színvonalra emelte a főzés művészetét s ösztön bálmulom Mr. Dorét (ő a francia chef de cuisine), aki észszel, kézzel, tudással, izléssel igazgatja a keze alatt működő másod szakácsok és kukták csapatait s uralkodik a rengeteg anyagon. A beszerzett cikkek tisztasága s jósága méltó is a kitűnő feldolgozásra.

Egy birodalmon jártam itt végig s megerőltetésembe kerül, hogy Raoul Pictet jegesvermének elmés szerkezetét, a sokféle husok s halak eltartó szekrényeit, s még ezer és egy csodáját említettlen hagyjam.

*

Mert hát következik a pince. Ennek méltó megzengetésére pedig egy oktávával följebb kellene hangolni lantomat, ha volna. Szinte röstellek silány prózában írni róla. Csak Londonban, az angol bank földalati tömkelegében éreztem hasonlót, midőn Európa milliósainak oda letett kincseit láttam véghetetlen hordó- so-

polgármester s vele egyszerre az egész társaság. Éltette a királyt, a királynét, és az uralkodó ház összes tagjait.

Háromszoros éljen kísért a mély csendben elhangzott beszédet, mely után néhány perczel később *Mohay Sándor* orsz. képviselő mondott áldomást a hazára. Több beszéd nem volt, de e helyett a fölhevült társaság elénekelte a Himnuszt és később a Szózatot.

Három órakor a menü véget ért, s innen az egész társaság kivonult a lövöldébe a népi ünnepélyre, hol ekkorra már tetőpontján volt a jó kedv. A felnyársalt bika rózsapirosra stült busát kellemesen falatozta az effélét ritkán élvező közönség, fogyott a bor, emelkedett a hangulat, megindult a díkeziók árja.

Annyi szónoklat egy rövid délután még nem hangzott el városunkban, mint ez alkalommal. Beszélt hivatott és hivatlan, öreg és ifjú, mind a hazát éltetve. Egy éltesebb polgár olvasni akarta szónoklatát, de alkonyat lévén, pápaszemmel sem látott olvasni. Többen segítségére siettek, világot gyújtottak s midőn már pózba vágta magát, s egyet köhintve büszkén széttekintett a s zájttatott sokaságon, az eszmét rejtő papir egyszerre lángot fogott, s tűznyelv alakjában a magasba szállott, kísérteties fényt árasztva maga körül.]

Polgárunk megilletődve nézett a már hamvadozó „eszme” után s mintegy megbotránkozva a véletlen játéka felett, elkezdé mormogni, hogy „annyi balszerencse között s oly sok vizsály után, nem febetek más egyebet, szálljunk le szaporán.” Harsogó éljen kísért a a röktönzött szólamot, a cigány tust zendített rá, a görög tüzek kigyultak, a rakéták pattogtak, s öregünket körülözlönte a fény, melynek hiányát az elébb oly igen érezte.

Volt még egy érdekes alakja a népi ünnepélynek. Egy délezeget ifjú volt ez, ki pörge kalapján darutollat viselt. Sötét szürke magyar ruhája csak úgy feszült a formás alkaton, s makrapipájából kellemes illatu dohányfüst karikázott fölfelé a légben. Aranyrojtos nemzeti szín karkötőt viselt „Ezeréves magyar” felirattal, sarkantyus eszmáján pedig ezüst rojt esüngött alá. Vékony nádszállt tartott az egyik kezében, míg a másikkal pipaszárát fogta.

Egy hamisítatlan czivis gyerek, ki után csak úgy bomlott az apróbb népség. Fel is használta népszerűségét s a várost többször körüljárta nagy kísértével. Pálcikáját ha fölfelé tartotta, a gyermekcsereg torkaszakadtából éljent kiáltott neki. Többször ölbe is kapták a különözködő ifjút s úgy vitték diadallal tovább.

Neve *Góth Gyula* s foglalkozásra nézve úri és női todrász. Sokan azzal akarták népszerűségét alább szállítani, hogy üzleti fogásnak, eleven reclambajhászatnak deklarálták különözködését, de ez nem áll, mert mi őt mint lelkes magyar hazafit és polgárt ismerjük.

A népi ünnepélynek két örömtelen mozzanata is

rokban egymás fölé torlódni. Mert itt is nagy értékek vannakletve hordókban: Duna gyöngye, Szegzárd rubintja s Tokaj hig aranya, meg a Rajnakincsei. Csak hogy nem mord Hagen őrsi ezeket, hanem egy jó bácsi, a pincemester. Hadjan göresös fagygyugyertyával világi tott volna előttem — most csak egyet csavarit (sajna nem is a bordó csapján, hanem csak a villamos vezető rugóján) s azok az üveg körték sorjában kigyulnak s eszményileg példázzák a boldog italtól tündöklő orrt.

Eztüstös s aranyos bubjakat összedugva, jeles pezsgőborok folytatnak halk beszélgetést. Hallani a kiejtésükön, hogy született franciák: valamint francia az haute marque diszével dicsekedő, isten tudja hány - csillagos cognac. De ha csak egy- csillagos is, különb annál a hét gombunál, mely hasztalan, igyekszik magyar nyelvet francia szóra fogni.

*

E ház megépítője Ray Rudolf, egy derék svájci, akhuszenegy éve él közöttünk s része van abban, hogy a mi Budapestünk ilyen ékessé vált!

Gyorsan emelte ezt a házat. Az első ásóvágás és az utolsó kalapácsütés közé csak tizenhárom hónap szorult. Látni kell e művet, hogy az ember mesének ne tartsa. Mert fejedelmi palotát könnyebb megszerkeszteni, mint hotelt, amelynek nehézségeivel csak a színházi építkezés körmüntfonsága vetekedik.

A butorok és kőfaragó munkák magyar kezek műve.

Ez a hotel, a Glück-testvérek vezetése alatt, hivatva van rá, hogy végre példáját szolgáltatassa annak, milyen a tökéletes fogadó.

Porzó.

volt, melyek közül az egyik szomorú emlékeztetvé változtatta a napot az illetők előtt. Egy család a tóba fordult, de más baja nem esett, minthogy paczalmódra megázott valamennyi tagja. A másik esetben egy kis fiú lábát törte. Mint halljuk, bajátidővel ő is ki fogja épülni. Adja Isten.

*

Mit mondjak még? . . .

Nem mondok most többet semmit. Mert amit mondanom kellene, az nem tetszenék sokaknak. Így pl. elhallgatom, hogy a diszebed senkinek sem izlett, hogy a népi ünnepélyen nem volt rend, hogy a közös borból kevés jutott terítékre s hogy a Lövölde kert vendéglőse egy adag vajért 35 krt vett az örömtök között is étvágyra gerjett közönségtől.

Mindezeket jobb, ha elhallgatom.

Tudósító.

Ujdonságok.

Gyulafehérvár május 14.

— **Meghívó.** A gyulafehérvári m. kir. állami elemi népiskola a magyar állam megalapításának ezredik évfordulója alkalmából folyó 1896 év május 16-án délelőtt 10 órakor az ev. ref. templomban ünnepélyt tart, melyre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja Gy. Fehérvárt 1896. május 12. Az igazgatóság.

Nyiltér*)

Henneberg-selyem

csakis akkor valódi, ha közvetlen gyárból rendelik — fekete, fehér és színes 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, esikos, kockázott, mintázott, damasztot sat. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban) sat. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat postafordultával küld: **Henneberg G** (cs és k. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** Svájcba czimzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

* Az e rovatban megjelenő közleményekért felelőséget nem vállal el a szerk.

Hirdetések.

FEHER A. ADOLF

bőr és cipő-felsőrészek gyári raktára

nagyban és kicsinyben

BUDAPEST,

VIII. kerepesi út 49.

Nagy raktár mindenemű

bőrök,

czip és z-kellékek

és saját készítményű

czip- és felsőrészekből.

Nagy képes árfjegyzékem most jelent meg, melyet ki-
vá natra bémentve küldök, egyszersmind mindazon, a ki-
állítás alkalmával feljövendő czipész és csizmadia-mester
uraknak ajánlom bőrraktáromat megtekintésre.

Megrendelések postán és vasúton csakis utánvét
mellett azonnal eszközöltetnek.

ADRIA SZALLÓ

megnyitása Budapesten.

Van szerencsém értesíteni és a n. é. utazó-
közönség b. tudomására juttatni, hogy

Budapesten, Kerepesi-ut 41. sz. a.

a népszínház közelében saját házamban egy első-
rangú szállót a kor minden igényének megfelelően
a legnagyobb eleganciával berendezve

„ADRIA SZALLÓ”

elnevezés alatt megnyitottam és a forgalomnak át-
adtam.

Megrendelések a kiállítási megnyitásra elő-
zetesen elfogadtatnak.

Számos látogatást kérve, vagyok
kiváló tisztelettel

Rémi Róbert,

a „Rémi” és „Adria szállók tulajdonosa.

Aranyérmekkel kitüntetve.

Első cs. és kir. kizár. szabadalm.

Aranyérmekkel kitüntetve.

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR

KRONSTEINER KAROLY WIEN, III. Hauptstrasse 120. szám, saját házában.

48 6—20

Főhercegi és hercegi uradalmak, és cs. kir. katonai raktárak, vasút, ipar, bányák és vámőrszolgálatok, építkezési munkálatok, VÁLLALKOZÓK és ÉPÍTŐMESTEREK, valamint gyár-tulajdonosok szállítója. — Ezen homlokzathoz, melyek mészből oldhatók, száraz porított állapotban, 40 különféle színintában, különként 16 krtól feljebb szállítanak és a festékszín tisztaságát illetőleg teljesen hasonló az olajmázoláshoz. — Mintalapok és használati utasítások ingyen és bérmentve küldetnek.

AZ

„Agrár takarékpénztár részvénytársaság Marosvásárhelyt“

1896. július hó elsején

kezdi meg üzleti működését.

Előjegyzéseket és bejelentéseket jelzálog és más kölcsönökre azonban már addig is elfogad

az Igazgatóság.

5—20

Teusch-féle borok
Id. Misselbacher J. B.-nél
Gyulafehérvárott.

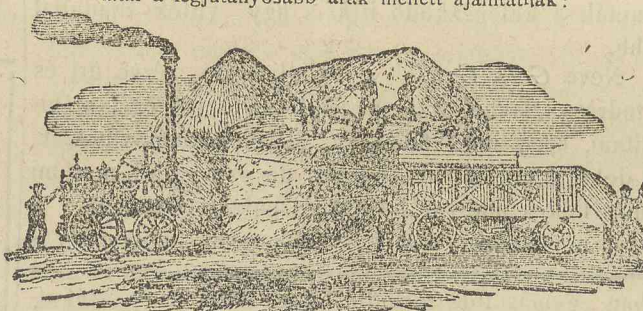
Teutscheische Weine
bei
J. B. Misselbacher Senr.
Karlsburg.

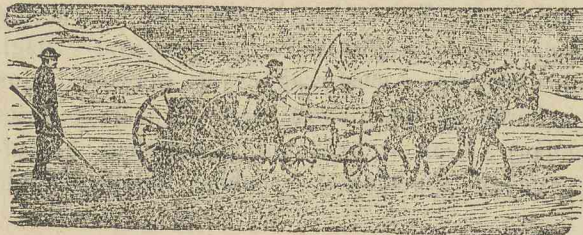
Valódi Tiroli Loden

nők és férfiak részére
BAUR RUDOLF, Innsbruck
kiviteléi üzlet Rudolfstr. 4.
Vízmentes köpenyek, valódi juh-
gyapjú szövet öltönyök stb.
Minták ingyen és bérmentve.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárak © Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek 2½, egész 12 lóerőig, továbbá járgány-
cseplőgépek, tisztító-rosták, kon-
kolyozók, kaszáló- és aratógépek, boronák, szénagyűjtők.

„COLUMBIA“ legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-
morzsolók, daráló, őrlő-malmok.

Egyetemes acél-ekék
és minden egyéb

2 és 3 vasúti ekék
gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kíváncsiakra ingyen és bérmentve küldetnek.

Hirdetés!

Szászsebes szab. kir. városnak van mintegy 8000 ürköbméter

kitűnő minőségű eladó bükkhasábfája,

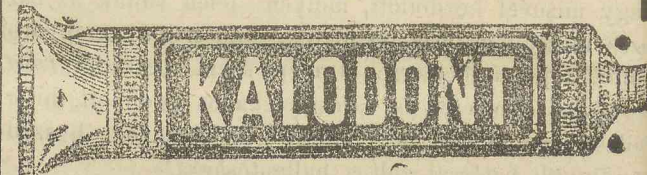
még pedig eladja a város a fát vagy egészben, vagy kisebb részletekben és vagy az alvinczi vasúti állomáshoz szállítva, vagy helyben az erdőben.

Szászsebesen, 1896 évi május 8-án

A városi tanács.

Nyomatott Papp Györgynél Gyulafehérvárt.

SARG féle elismert nélkülözhetlen
fogtisztító-szer

sok **MILLIO**-szor

kipróbált és bevált fogorvosilag ajánlott óvszer
egészséges és szép fogak épségben tar-
tására. 22—30

Kapható mindenütt.

Védjegy.

Védjegy.

Mária-czelli Gyomor-cseppek

nagygyorsan hatnak gyomor bajknál,
nőkölszékességen és általánosan ismeretes
házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bizsogás, lehelet, felfútság, savanyú, felhőfűzés, hasmenés, gyomorfájás, felesleges, nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörös szűkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult feltájtásánál, a menyinyben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, gillisták, májajok és hámor-
rhoidák.

Említett bajknál a **Máriaczeleli gyomorcseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszer-tára Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom“.

A **Máriaczeleli gyomorcseppek** valódiak kaphatók.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment Capsici comp.

Ezen hírneves háziszor ellentállt az idő megpróbál-
lásának, mert már több mint 25 év óta megbízható,
fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik köz-
vényenél, csúznál, tagszagatásnál és meghűléseknél
és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrab-
ban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gya-
korta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos
szer, hanem igazi népszerű háziszor, melynek egy
háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és
1 ft. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszer-
tárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógy-
szerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen
óvatosak legyünk, mert több kisebbbértéki
utánszat van forgalomban. Ki nem akar
megkárosodni, az minden egyes üveget
„Horgony“ védjegy nélkül mint nem valódi
utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, csás. és kir. udvari szállító,
Rudolstadt (Thüringia).

